

личи даже, че стратегията е, която определя задачите на кабинета; д-ръ Даневъ трѣбва да бѣде андантъ на генералъ Савовъ.

Още на 3 юний новиятъ министъръ председателъ разяснява своята политика на главнокомандуващия, като му съобщава: „Ако сърбитѣ приематъ арбитража съ гърцитѣ ще водимъ отдѣлни преговори. Иначе ходенето въ Петербургъ е излишно“.

Френскиятъ м-ръ Пишонъ предупреждава, че Ромъния ще навлѣзе въ България; отговорътъ на м-ръ Даневъ е даденъ веднага: „Ромъния иска да изнудва най-вулгарно, имаме мѣрки срещу нея“. Пълномощниятъ ни м-ръ въ Парижъ, д-ръ Станчевъ, съобщава, че министритѣ на Съглашението сж загрижени за положението, което води къмъ война. Отговоръ: „Благодаря на г. Станчева за пеперливия му езикъ спрямо тия министри!“

Баронъ Макио съобщава, че и германскиятъ императоръ защитава грѣцкитѣ искания. На барона се сжщо отнима охотата да разсждава: „И ние искаме Солунъ. И ще го вземемъ!“ Бертхолдъ увещава кондоминиумъ. — „Подобно решение *n'est pas de notre gout*“ му се възразява веднага. Друго чуждо правителство увещава споразумение съ единъ отъ съседитѣ. Отговорътъ на м-ръ Даневъ е само отъ две думи: „Никакви транзакции!“ Петербургъ се забавя съ арбитража, — тамъ обсждаатъ нѣкои предварителни въпроси — и той е предъ ултиматумъ: „Ние скжсваме утре съ Сърбия“. Отъ всѣкжде съветватъ грѣцко-български арбитражъ. Отговорътъ е сжщо кжсъ и абсолютенъ: „Съ Гърция не приемаме никакви арбитражи!“ Най-после министъръ председателътъ намира, че България не може повече да чака — при всичко, че нашитѣ мемоари не бѣха готови даже до 16 юний — и иска отъ руския императоръ да каже своята дума безъ отлагане, веднага. Сжщевременно той телеграфира на Гърция (на 14 юний), че ако тя не се вразуми, нашата армия ще ѝ каже своята дума. Недостатъкъ отъ нюансиране, наблюдателностъ, ненадминато високомѣрие.

„Много лошо впечатление прави ултимативниятъ методъ и езикъ на м-ръ председателя. Не е ли възможно да се облича всѣко наше по-енергично заявление въ по-умѣрена форма? Вреденъ е този начинъ на отношение къмъ равни и особено къмъ по-силни.“ (Телеграма отъ пълномощния ни министъръ въ Петербургъ отъ 7.VI).

Съзнанието, че е предопредѣленъ да извърши нѣщо велико, грандиозно, непоколебимата вѣра, че стои на чело на управата за единъ голѣмъ подвигъ, обхваща и настройва душата на президента до такава степенъ, щото чувството за реалностъ се съвсемъ загубва и всичко приема характеръ на нѣщо несериозно, като въ мелодрама. Ако дипломатическата подготовка на нашето дѣло зависѣше само отъ насъ и сжществуващата конюнктура позволяваше да добиемъ на единъ пжтъ желаната частъ отъ Балканския полуостровъ, можехме да бждемъ пълни господари на тона. И все пакъ всѣка фраза не трѣбваше да разкрива непременно войнствени намѣрения, да създава впечатление, че ние сме отхвърлили предварително всѣко срѣдство, съ което може да се ликвидира по единъ спокоенъ, нормаленъ начинъ.

Повишениятъ тонъ, съ който започна новиятъ министъръ председателъ, се несъзнателно постепенно повишава, докато царътъ и групата около него се убедиха, че президентътъ се е вихрено понесълъ въ тѣхната орбита на риска. 16 юний е завършека на една политика. Отъ кога датира тя — отъ 1 юний 1913 година, отъ 10 септемврий 1912 год. или много години по-рано, това е въпросъ на отдѣлна преценка. Носи ли м-ръ Даневъ отговорностъ за тази зловеща дата? Той не е далъ заповѣдта за настжплението, нито би я одобрилъ формално, ако му бѣше предварително известна. Но когато други се движеха ясно по тази посока той не се противопостави енергично. Той ги даже окуражи въ известенъ смисълъ. Само единъ примѣръ.

Граничната линия съ Гърция, д-ръ Даневъ е определялъ по особенъ начинъ. Най-първо на 15 ноемврий той телеграфира (вх. № 4829) отъ Кадж-Кьой на царя: „За да покажемъ на какво България хвърга око, мисля че е добре да се завърнете презъ Деде-Агачъ, Солунъ, Скопие“. Масштабътъ на председателя на нашата делега-